

Handlingsplan for Regionale forskingsfond ARKTIS

2022

1. Innledning

Regionale forskingsfond er en ordning for å få til bruk av forskning og innovasjon og fyller “virkemiddelrommet” mellom FORREGION og Forskningsrådets ordninger med et særlig ansvar for regionale utfordringer.

Det regionale forskingsfondet for Troms og Finnmark – RFF ARKTIS, er regulert ved forskrift av Kunnskapsdepartementet den 18.12.19. Fylkesrådets prioriteringer for fondet er med utgangspunkt i fylkestingets vedtak, *fylkestingssak 21/20 «Regionalt forskningsfond – Fremlegg til ny styringsmodell»*, og er forankret i *fylkesrådets tiltredelseserklæring* fra mars 2020. Handlingsplanen skal prioritere bruken av fondsmidlene med henhold til tematikk, målgrupper og vektlegging av de ulike søknadstypene.

Målsetningen er å mobilisere regionens næringsliv og offentlig sektor til forskningsdrevet innovasjonsarbeid, samt å skape tettere samarbeid mellom disse og forskningsmiljøene i regionen.

Det er et mål at fondet skal bidra til et samspill med andre virkemiddelordninger, mobilisere næringsliv og samarbeide tett med andre utviklingsaktiviteter i fylkeskommunal regi. Ivaretagelse og styrking av samarbeidet med fylkenes FORREGION-satsinger er spesielt viktig.

Fylkesrådet påpeker også viktigheten av at fondet fortsetter å videreutvikle samarbeidet med Norges Forskningsråd og Forskningsrådets regionansvarlige i Troms og Finnmark. Det ønskes også et aktivt samarbeid med SIVA-strukturen hvor kunnskapsparke, næringshager og forskningsparker er viktige aktører for informasjonsspredning og arenabygging. Det vil også være viktig at fondet fortsetter samarbeidet med Interreg, Innovasjon Norge og KS Nord-Norge og andre aktører som er viktige med hensyn til mobilisering av miljøer som ønsker å satse internasjonalt, bedrifters FoU-satsing samt mobilisering mot offentlig sektor. Særlig fire-partssamarbeidet vil være viktig for mobilisering og felles arbeid om tilretteleggende tiltak i tiden fremover.

Siden det er store omskiftninger som foregår for fylkeskommunen/e i disse tider, har fylkesrådet valgt å kun sette opp utlysninger for 2022. Dette går noe på bekostning av å kunne gi en langsiktighet til brukerne av fondet, men gitt fylkeskommunens/enes situasjon for 2022 anses dette som en riktig prioritering.

2. Fylkesrådets prioriteringer for 2022

Det gis gode tilbakemeldinger fra søkerne om muligheten for å søke på regional kvalifiseringsstøtte. Kvalifiseringsstøtten har en økonomisk begrensning på NOK 500.000 og

ifølge mange av fondets søkere har søknadstypen en viktig funksjon for å stimulere til nye prosjektideer og prosjektsamarbeid.

Fylkesrådet ønsker å fortsette med løpende utlysninger av regionale kvalifiseringsstøtteprosjekter for bedrifter, offentlig sektor i perioden. Søknadene kan sendes inn fortløpende med estimert saksbehandlingstid på inntil to måneder. Ved saksbehandling vil fylkesrådet prioritere bedrifter fremfor andre når det gjelder saksbehandlingstid. Bedrifter opererer ofte med kortere tidshorisonter, og har større behov for raske avklaringer enn andre søkere. Fylkesrådet vil også stimulere til synergier mellom nordnorske forskningsinstitusjoner, offentlig sektor og næringslivet. Dette kan gjøres ved at forpliktende samarbeid vektlegges i fylkesrådets prioriteringer. Noe som vil gjenspeiles i årets utlysninger.

Næringslivet

Fylkesrådet ønsker å bruke RFF som et virkemiddel for å nå FNs bærekraftsmål og støtte den delen av næringslivet som retter seg mot EUs "Green Deal". Derfor ønsker fylkesrådet, i ellers like prosjekter, å prioritere søknader som møter/ er rettet inn mot bærekraftige/sirkulærøkonomiske løsningsforslag. Fylkesrådet ønsker at det hensyntas grønn omstilling så langt som mulig når søknader vurderes og at dette bakes inn i kriteriene som brukes. Det grønne skiftet avhenger også av at bedriftene får tilført ny kompetanse og det er viktig at våre FoU-institusjoner kan bidra med denne.

FoU-institusjoner

Også på flere andre områder enn grønn omstilling og sirkulærøkonomi er det gryende trender hos næringslivet i regionen. For eksempel er det fokus på bærekraft i byggebransjen, oppdrett av nye arter, tang og tare som vekstnæring, mer bruk av digitalisering og kunstig intelligens – for å nevne noe. Felles for alle disse «nye næringene», er at de er kunnskapsintensive og kompetansedrevne. Fylkesrådet ønsker aktivt å bidra til at FoU-institusjonene vil være i stand til å levere denne kompetansen og prioriterer utlysninger rettet mot regionenes FoU-institusjoner, for å få dette til.

Kommuner

Rapporten «*Tiltak for å stimulere til økt innovasjon og utvikling i små distriktskommuner*», utarbeidet av Telemarksforskning (TF – nr. 549 – 2020), påpeker utfordringene for små kommuner med å både balansere små budsjetter og små ressurser mens kommunene samtidig skal drive med innovasjon. De små kommunene har ofte lite FoU-kompetanse og må prioritere daglig drift fremfor å planlegge FoU-prosjekter. Dette gjør det også vanskelig å skaffe seg oversikt over muligheter og virkemidler for å sette i gang FoU- og innovasjonsprosjekter.

Dette gjenspeiles i søknadstallene til Regionale forskningsfond og Forskningsrådet når det gjelder kommunene i Troms og Finnmark. Rapporten konkluderer med at det kan gjøres grep med å gjøre statlige virkemidler mer tilgjengelige, men at effekten vil være liten, siden de små kommunene ofte mangler et «mottaksapparat» for å kunne nyttiggjøre seg av disse. Dermed er det fare for at det oppstår et kompetanse- og innovasjonsgap mellom små og store kommuner, som vil forsterkes med tiden.

Ettersom det er utfordrende kompetanse- og ressursmessig for de små kommunene å iverksette og drive FoU- og innovasjonsprosjekter selv, vil fylkesrådet, for 2022, at det satses mer på å bruke våre regionale forskningsinstitusjoner til å forske for, i og med regionens kommuner. Dermed kan en benytte forskningsmiljøene i fylket til å mobilisere, trekke med og spre innovasjonskunnskap til små kommuner. I utlysning for høsten 2022 vil det være åpent for at FoU-institusjoner som søker får frem forskning som er relevant for regional offentlig sektor, dersom FoU-miljøet har med seg minst en mindre kommune fra Troms og Finnmark.

3. Det samiske perspektivet

RFF ARKTIS er et av fire forskningsfond som har et spesielt ansvar overfor samiske forskningsspørsmål. Fylkesrådet ønsker med RFF ARKTIS om å bidra til å bygge sterke samiske forskningsbaserte fagmiljøer, samt arbeide for å sikre næringslivet og offentlig sektor forskningsbasert kunnskap om samiske forhold spesielt og urfolk generelt. Fylkesrådet ønsker å følge dette opp med god dialog med Sametinget om forskningsmessige spørsmål.

Fylkesrådet vil også, sammen med Nordland fylkeskommune, lyse ut midler rettet mot samisk innovasjonsforskning. Til dette formålet vil restmidler fra 2019 benyttes¹. Utlysningen er utarbeidet i samarbeid med RFF Nordland. Det er gjennomført to innspillsrunder med de samiske innovasjonsmiljøene, samt Forskningsrådet for å lage en utlysning som treffer på det disse miljøene ser behov for når det gjelder samisk innovasjonsforskning. (Se eget vedlegg.)

4. Utlysninger 2022²:

I forskrift fastsatt av Kunnskapsdepartementet 18.12.19, heter det:

Fylkeskommunene bestemmer områder/tema for utlysningene, målgrupper, prosjektperiode og tilgjengelige midler til de enkelte utlysningene. Fylkeskommunene skal bruke Forskningsrådets søknadstyper og Forskningsrådets system for vurdering av søknader om prosjektstøtte.

Regional kvalifiseringsstøtte

Målet med kvalifiseringsstøtten er å utvikle FoU-prosjekter som kan kvalifisere til videre støtte fra relevante (regionale, nasjonale og internasjonale?) ordninger. Målgruppen for kvalifiseringsstøtten kan være bedrifter, offentlige virksomheter, enkeltforskere og FoU-institusjoner. Gode prosjektideer i søknader som ikke vurderes å ha tilstrekkelig kvalitet til å kunne få tildeling gjennom de øvrige søknadstypene, kan oppfordres til å søke regional kvalifiseringsstøtte for å videreutvikle og kvalifisere prosjektet.

¹ Dette er restmidler fra da RFFNORD bel lagt ned i 2019, samt tilbakeførte midler fra RFFNORD-prosjekter.

² Navn på søknadstyper vil kunne bli endret i dialog med Forskningsrådet

For kvalifiseringsstøtte gjelder det at prosjektet må ha tilgang til den kompetanse som er nødvendig for å gjennomføre FoU-aktivitetene på en kvalifisert måte. Prosjektansvarlig i prosjektet kan engasjere forskningsorganisasjoner (universiteter, høyskoler, forskningsinstitutter) eller andre uavhengige leverandører av FoU-tjenester til å utføre FoU-opdrag og bistå med kvalitetssikring. Prosjektet kan benytte organisasjoner utenfor Norge som FoU-leverandører når dette anses nødvendig og effektivt. Ph.d.-kandidater kan knyttes til prosjektet gjennom særskilt avtale med gradsgivende institusjon. Søker må dokumentere at de har knyttet til seg personer med forskningskompetanse og erfaring med forskningsarbeid og/eller at de samarbeider med forskningsinstitusjon/er i eller utenfor regionen.

Regional kvalifiseringsstøttes gis til forberedende forskning/utredning og andre tiltak som er å anse som et forprosjekt, med formål om å utarbeide et FoU-hovedprosjekt. Forprosjektet skal ha en klar problemstilling og forskningsmessig løsningsforslag for å kunne adressere og løse nødvendige utfordringer. Det skal og tydelig beskrives hvordan man vil bygge videre på resultatene av prosjektet. Kvalifiseringsprosjekter skal ha et tydelig definert forskningsinnhold, og søknader vil kunne avvises administrativt ved manglende/utilstrekkelig informasjon i søknad. Kvalifiseringsstøtte gis for en prosjektperiode på minimum 3 måneder og inntil 12 måneder.

Utlysninger vil være årlig og løpende i to faser, men, når rammen for utlysningen er oppbrukt, vil ikke flere søknader behandles det året.

Innkomne søknader vil bli forvurdert administrativt, deretter behandlet i regionale paneler. Endelig vedtak gjøres administrativt. Søkere bes se den enkelte utlysning for rammer, vilkår og påregnet behandlingstid, da dette kan variere.

RFF ARKTIS' sekretariat har ansvar for at kvalifiseringsprosjekter vurderes av regionale paneler. Panelene skal bestå av fagpersoner som har den kompetansen som kreves for å forstå innholdet og mekanismene i forskningsprosjekt og forskningsstøttede innovasjonsprosjekt i privat og offentlig sektor. Søknadene vil besluttes av det regionale sekretariatet i tråd med panelenes anbefalinger. En slik prosess er viktig, spesielt av hensyn til næringslivet, som ofte har behov for så raske som mulige beslutningsprosesser. Det det er behov vil det trekkes inn relevant kompetanse fra fylkeskommunen og det regionale virkemiddelapparatet (spesielt Innovasjon Norge når det gjelder bedriftsrettede prosjekter) i vurderingen.

Regionale innovasjonsprosjekter

Regionale innovasjonsprosjekter skal styrke FoU-aktiviteten i bedrifter innenfor fondets prioriterte satsingsområder. Målgruppene er enkeltbedrifter med FoU-erfaring, enkeltbedrifter i samarbeid med FoU-institusjoner, konsortier av bedrifter eller konsortier av bedrifter i samarbeid med FoU-institusjoner.

Regionale innovasjonsprosjekter skal ta utgangspunkt i strategisk viktige problemstillinger for bedrifter og utløse FoU-aktivitet som spesielt bidrar til forskningsdrevet innovasjon og

bærekraftig verdiskaping. Bedriftene som søker må på fritt grunnlag kunne velge hvilke FoU-miljøer de ønsker å samarbeide med, uavhengig av geografisk plassering.

Forskningsrådet har ansvar for å oppnevne ekspertpanel og sørge for gjennomføring av ekspertvurderingene av regionale innovasjonsprosjekter. Ekspertpanelene skal sikre at prosjektene som innstilles har god forskningskvalitet. Prosjektene som får svak karakter av ekspertpanelene, innstilles ikke til bevilgning. Sekretariatet vurderer regional relevans og rangerer og innstiller søknader til fylkesrådet.

Etter en samlet vurdering, fatter fylkesrådet vedtak om bevilgning i tråd med forskrift og god forvaltningspraksis. Fylkesrådet ønsker å vektlegge forskningskvalitet i prosjektene.

Regionale kompetanse- og samarbeidsprosjekter

Regionale samarbeidsprosjekt skal utvikle ny kunnskap og bygge forskningskompetanse som kommunal sektor og/eller næringslivet i Troms og Finnmark trenger for å møte sentrale utfordringer og stimulere til innovasjon og bærekraftig verdiskaping. Utlysningen vil kunne søkes på av forskningsorganisasjoner i Troms og Finnmark hvor det forutsettes at søker samarbeider med aktører i næringsliv og/eller regional offentlig sektor/forvaltning.

Forskningsrådet har ansvar for å oppnevne ekspertpanel og sørge for gjennomføring av ekspertvurderingene av regionale kompetanse- og samarbeidsprosjekter. Ekspertpanelene skal sikre at prosjektene som innstilles har god forskningskvalitet. Prosjektene som får svak karakter av ekspertpanelene, innstilles ikke til bevilgning. Sekretariatet vurderer regional relevans og rangerer og innstiller søknader til fylkesrådet.

Etter en samlet vurdering, fatter fylkesrådet vedtak om bevilgning i tråd med forskrift og god forvaltningspraksis. Fylkesrådet ønsker å vektlegge forskningskvalitet i prosjektene.

5. Utlysningsløp RFF ARKTIS 2022

Budsjettering av virkemidler* for perioden 2022

Tidspriode/frist	Søknadstype	Målgruppe	Prosjektstørrelse inntil:	Sum til utlysning*
VÅR 2022				
2022 (15. jan – 10 - juni)	Løpende kvalifiseringsstøtte	Bedrifter/nettverk av bedrifter, regional offentlig sektor	NOK 500.000,-	8.000.000
Vår 2022 (15. mars)	Regionale innovasjonsprosjekter	Regionale bedrifter	NOK 3.000.000,-	12.000.000*
Vår 2022 (15. mars)	Regionale offentlige prosjekter	Regional offentlig sektor	NOK 3.000.000,-	

Vår 2022 (15. mars)	Regionale kompetanse- og samarbeidsprosjekter	Regionale forskningsinstitusjoner	NOK 3.000.000,-	
HØST 2022				
2022 10. aug – 15. nov	Løpende kvalifiseringsstøtte	Bedrifter/nettverk av bedrifter, regional offentlig sektor	NOK 500.000,-	8.000.000
2022 20. oktober	Regionale innovasjonsprosjekter	Regionale bedrifter	NOK 3.000.000,-	10.000.000**
2022 20. oktober	Regionale kompetanse- og samarbeidsprosjekter***	FoU-institusjoner i samarbeid med næringsliv/off sektor	NOK 3.000.000,-	
2022 20. oktober	SAMISKE INNOVASJONSPROSJEKTER Regionale kompetanse- og samarbeidsprosjekter	Regionale forskningsinstitusjoner	Vil bli satt gjennom utlysning i samarbeid med RFFNORDLAND	6.000.000

*Med forbehold om bevilgninger og andre økonomiske forhold.

** alle ikke-anvendte tilgjengelige midler fra tidligere utlysninger vil bli benyttet til denne utlysningen.

*** Det er i tillegg satt av 4.7 mill i egen fylkeskommunale midler til denne, siden utlysningen er en politisk prioritering.

[\[1\]](#) Navn på søknadstyper vil kunne bli endret i dialog med Forskningsrådet.